

V Bruseli 14. februára 2023
(OR. en)

6289/23

COH 18
CLIMA 68
ENER 72
ENV 121
SOC 92
FIN 168

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	14. februára 2023
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	5884/23
Predmet:	Osobitná správa Európskeho dvora audítorov č. 22/2022 s názvom „Podpora EÚ pre uhoľné regióny: obmedzené zameranie na sociálno-ekonomickú a energetickú transformáciu“ – závery Rady (14. 2. 2023)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 22/2022 s názvom „Podpora EÚ pre uhoľné regióny: obmedzené zameranie na sociálno-ekonomickú a energetickú transformáciu“, ktoré schválila Rada (hospodárske a finančné záležitosti) na svojom 3 931. zasadnutí 14. februára 2023.

ZÁVERY RADY

o osobitnej správe č. 22/2022 s názvom „Podpora EÚ pre uhoľné regióny: obmedzené zameranie na sociálno-ekonomickú a energetickú transformáciu“

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE:

1. VÍTA osobitnú správu Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) č. 22/2022 a odpovede Komisie poskytnuté k tejto správe;
2. KONŠTATUJE, že Dvor audítorov pri audite vzorky siedmich uhoľných regiónov EÚ preskúmal, či podpora EÚ v období 2014 – 2020 z Európskeho sociálneho fondu (ESF), Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu účinne prispela k ich sociálno-ekonomickej a energetickej transformácii. Dvor audítorov sa zamerail na to, či:
 - bola poskytnutá primeraná odborná príprava a pomoc prepusteným pracovníkom v odvetviach súvisiacich s uhlím,
 - členské štáty spolu s Komisiou určili potreby sociálno-ekonomického rozvoja a podľa toho zamerali finančné prostriedky a či
 - emisie skleníkových plynov z energetického uhlia klesali v súlade s poklesom ťažby energetického uhlia v EÚ;
3. UZNÁVA, že výsledky a odporúčania z tohto auditu majú prispieť k nákladovo efektívnemu a účinnému využívaniu Fondu na spravodlivú transformáciu (FST) v rámci Európskej zelenej dohody;

4. BERIE NA VEDOMIE zistenia správy, konkrétne, že:

- odborná príprava financovaná EÚ bola prepusteným baníkom k dispozícii, ale chýbajú údaje o účasti,
- vybrané uhoľné regióny využívali fondy EÚ na územnú súdržnosť s obmedzeným zameraním na sociálno-ekonomickú a energetickú transformáciu,
- podpora EÚ pre uhoľné regióny bola doteraz zameraná na vytváranie pracovných miest a energetickú transformáciu len v obmedzenej miere a mala na ne obmedzený vplyv,
- napriek celkovému pokroku zostáva uhlie v niektorých členských štátoch veľkým zdrojom emisií skleníkových plynov a
- vykazovanie emisií metánu zo zatvorených alebo z opustených baní nebolo dostatočne spoľahlivé, ani povinné;

5. ZDÔRAZŇUJE výzvy, ktorým čelia členské štáty pri účinnom využívaní FST na zmiernenie sociálno-ekonomických a environmentálnych nákladov transformácie vzhľadom na obmedzený časový rámec zdrojov fondu NextGenerationEU a prebiehajúcu útočnú vojnu Ruska voči Ukrajine; VYZÝVA preto Komisiu, aby úzko spolupracovala s členskými štátmi a nepretržite im pomáhala pri realizácii príslušných investícií vrátane veľkých transformačných projektov;

6. SÚHLASÍ s odpoveďami Komisie k zisteniam a odporúčaniam uvedeným v správe Dvora audítorov, najmä s tým, že:

- „sociálno-ekonomická a energetická transformácia“ uhoľných regiónov nebola osobitným cieľom právneho rámca, o ktorý sa opierajú fondy politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020, a členské štáty nemali počas rokovaní o programoch na roky 2014 – 2020 povinnosť zaobchádzať s uhoľnými regiónmi osobitným spôsobom,
- údaje o pracovníkoch v oblasti uhlia, ktorí boli prepustení a zúčastňovali sa na kurzoch financovaných EÚ, chýbajú, pretože neexistovala zákonná požiadavka na zber údajov o účasti pre túto konkrétnu skupinu,
- v programovom období 2021 – 2027 sa pri programovaní Mechanizmu spravodlivej transformácie a jeho piliera FST plne zohľadňuje potreba regiónov s uhlím, rašelinou a roponosnou bridlicou, ako aj regiónov s vysokými emisiami uhlíka,
- po invázii Ruska na Ukrajinu vo februári 2022 Komisia uznala, že členské štáty možno budú musieť pred prechodom na obnoviteľné zdroje krátkodobo zvýšiť spotrebu uhlia, aby znížili závislosť od ruských fosílnych palív, za predpokladu, že budú dodržané klimatické a energetické ciele na rok 2030,
- hoci Komisia uznala krátkodobé opatrenia, vyzvala aj na urýchlenie prechodu EÚ na obnoviteľné zdroje energie ako spôsob, ako rýchlo znížiť dovoz a zároveň splniť ciele v oblasti energetiky a klímy na roky 2030 a 2050;

7. BERIE NA VEDOMIE odporúčania Dvora audítorov a VYZÝVA Komisiu, aby:
- skontrolovala, či členské štáty účinne a efektívne využívajú zdroje FST na zmiernenie sociálno-ekonomického vplyvu transformácie na klimatickú neutralitu v uhoľných regiónoch a regiónoch s vysokými emisiami uhlíka pri schvaľovaní ešte nepredložených plánov a programov spravodlivej transformácie územia, ako aj pri schvaľovaní zmien plánov a programov spravodlivej transformácie a pri monitorovaní ich vykonávania a podávaní správ o ich vykonávaní,
 - šírila osvedčené postupy týkajúce sa merania a riadenia emisií metánu zo zatvorených a z opustených baní.
-